

Vanligt förekommande växter att känna igen i fält

Bilaga VS-IN-00147-1

Konfidentialitetsklass: C1 - Public

Utgåva nr 2, giltig fr.o.m. 2026-05-22

Innehåll

1	Vanligt förekommande arter att känna igen i fält	2
1.1	Lagstiftning	2
1.2	Metodkatalog och vägledningar	2
1.3	EU-listade invasiva arter som är etablerade i Sverige	2
1.4	Sveriges nationella förteckning över invasiva arter – landlevande arter.....	5
1.5	Resterande invasiva växter på EU:s förteckning.....	13
2	Revisionshistorik	14

1 Vanligt förekommande arter att känna igen i fält

1.1 Lagstiftning

Hela EU:s lista över invasiva främmande arter finner du här: [eu-listade-invasiva-frammande-arter-vaxter.pdf](#)

Det är förbjudet att importera, sälja, byta, odla, transportera, använda och hålla levande exemplar av dessa arter.

För att en art ska anses förekomma i Sverige krävs ett av myndigheterna bekräftat fynd. Att en art förekommer sporadiskt kan innebära att den har förekommit men har bekämpats, eller att den då och då dyker upp i landet. Nedan är ett urval med exempel på sådana invasiva växter som är vanligt förekommande att stöta på ute i fält. Detta är inte en fullständig lista – samtliga relevanta arter enligt lagstiftning ska alltid kontrolleras.

Från 15 maj 2026 gäller även en svensk nationell förteckning: [Sveriges första nationella förteckning över invasiva främmande arter - Aktuellt - Havs- och vattenmyndigheten](#) Denna består av totalt 34 arter; 25 arter vattenlevande och 9 landlevande. Denna bilaga tar upp de 9 landlevande arterna, ska arbete utföras nära/i vatten behöver även de vattenlevande arterna beaktas vid planering/beredning.

1.2 Metodkatalog och vägledningar

På Naturvårdsverkets hemsida finns vägledningar samt länkar till t.ex. [Metodkatalog](#) som beskriver förslag på olika typer av bekämpning av invasiva växter.

1.3 EU-listade invasiva arter som är etablerade i Sverige

Jätteloka

Jättelokan är storväxt och har vita blommor. En enskild planta kan bli upp till 5 m hög. Stjälken är ofta rödbrun och fläckig, likaså är stjälken ihålig och hårig med tydligt långsgående räfflor. Artens bladflikar är långsmala och vasst spetsiga med dubbelsågade och spetsiga tänder. Blomflockarna är ca 50 cm breda med vasst parflikiga blad som i vissa fall uppgår till ca 3 m. Jättelokan är idag vanligt förekommande i stora delar av södra Sverige och återfinns ofta i anslutning till tätorter eller vägar och järnvägar. Arten förekommer även på vissa platser i Norrland i anslutning till Luleå och Pite lappmark (Arjeplog, Arvidsjaur och Malå).

Utöver att arten är ett hot mot biologisk mångfald är den även en hälsofaror i fält. Artens växtsaft i kombination med solljus kan orsaka brännskador eller svåra blåsor på huden. Det är därför viktigt att bära skyddskläder och skyddsglasögon vid hantering i fält.

Bildkälla: Jätteloka, Naturvårdsverket 2021 ([jätteloka \(naturvardsverket.se\)](#))

Parkslide

Sedan den 7 augusti 2025 finns parkslide, jätteslide och hybridslide med på EU:s förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse. Det innebär förbud mot att inneha, importera, sälja, odla, transportera, använda, byta och sätta ut arterna i naturen.

Parkslide är storväxt och kan bli upp till 250 cm hög, stjälken är grov och ihålig och har en färgsättning som är ljus grön eller rödbrun och något förvedad. Bladen är äggrunda och kala och varierar i storlek mellan 5-15 cm. I blomning (september-oktober) har arten vita eller rosa blommor som växer i klasar i direkt anslutning till bladverken.

Parksliden har negativa effekter på ekosystemtjänster. Områden kan helt växa igen och möjligheten till markanvändning begränsas; det går inte längre att promenera i områden och trädgårdar kan inte längre odlas.

De kraftiga rötterna kan också tränga in i byggnader och vattenledningar men i Sverige är detta fortfarande ovanligt. Problemet kan framförallt uppstå i äldre byggnader där det redan finns sprickor och håligheter för parksliden att ta sig in genom.

Naturvårdsverket rekommenderar att du planerar eventuell bekämpning av parkslide noga och att du hanterar dem mycket försiktigt. En felaktig hantering eller bekämpning riskerar att leda till ökad spridning. [faktablad parkslide](#)

Bildkälla: [parkslide-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

Bildkälla: Parkslide, Nacka Kommun 2021 ([Parkslide](#) | [Nacka kommun](#))

Parkslide kan lätt förväxlas med jätteslide. Jätteslide är mer storväxt, har grövre stjälk och större blad med en urnupen bladbas. Det finns även en korsning mellan dessa – hybridslide. Samtliga tre klassas som invasiva främmande växter.

Jättebalsamin

Jättebalsamin kan bli upp till 2,5 meter hög och har grova, ofta rödaktiga stjälkar samt sågade blad. Blommorna är oftast rosa men kan även vara vita, och sitter i mindre hängande knippen. Arten växer främst i fuktiga, näringsrika och öppna till halvöppna miljöer, till exempel längs vattendrag, i sumpskogar, på hyggen, ruderatmarker och i parker, ofta tillsammans med andra högväxta arter som brännässla och mjölkört.

Jättebalsamin är spridd över stora delar av Sverige och har funnits i förvildade bestånd sedan början av 1900-talet. Den är mycket vanlig i nästan hela landet, utom i Norrlands inland. Den betraktas som en av de mest problematiska invasiva växterna eftersom den kan bilda täta bestånd och sprida sig över långa avstånd.

Jättebalsamin blommar under sommaren och varje planta kan producera hundratals frön. Frukterna spricker upp explosionsartat vid beröring och sprider frön flera meter, medan längre spridning sker via vatten och mänsklig aktivitet, till exempel genom jordmassor och fordon. De täta bestånden konkurrerar ut andra växter och påverkar både pollinering och markens näringsbalans negativt. För att hindra spridning bör växten bekämpas innan frösättning och växtmaterial ska hanteras så att frön inte sprids vidare.

Bildkälla: Naturvårdsverket, [Jättebalsamin](#)

1.4 Sveriges nationella förteckning över invasiva arter – landlevande arter

Blomsterlupin

Blomsterlupinen kan bli upp till 120 cm hög och bladen har långa bladskäp med 9-18 lansettliknande småblad som är 7-15 cm långa och 1-2 cm breda. Blommorna sitter i långa klasor som är 6-40 cm långa och har upp till 200 stycken blommor. Färgen varierar men de vanligaste färgerna är blå och rosa och i vissa fall förekommer även vita och lila blommor. Arten återfinns i huvudsak längs med Sveriges vägar och järnvägsbanker men i vissa fall återfinns de även inom ruderal- och tomtmark.

Blomsterlupinen blommar i juni–juli och blommorna sitter i täta toppställda klasor på en hög spira. Varje individ kan producera flera hundra frön som dessutom är långlivade. Fröna sprids sedan längre sträckor med vattendrag och många former av mänsklig aktivitet. Den har en relativt kort generationstid och en långlivad fröbank vilket gör att den sprider sig fort och kan komma tillbaka efter lång tid.

Bildkälla: [blomsterlupin-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

Sandlupin

Sandlupinen kan bli upp till 50-100 cm hög och bladen har trubbiga småblad som är ca 5-10 cm långt. Blommorna är ljusblå-mörkblå med inslag av vit eller rödlila. Arten återfinns i ljusöppna urbana miljöer, främst längs vägar/vägslänter/vägdiken men även längs järnvägar, i grustag, tomtgränser, slalombackar, på tippor och andra ruderatmarker. Enstaka förekomster har rapporterats från mer naturliga miljöer som sötvattensstrand, fjällbjörkskog och tallskog.

Områden med många inrapporterade kända bestånd är sydvästra Småland, norr om Timrå, kring Umeå, längs 120 km väg E12 mellan Umfors och Storuman i Lycksele lappmark/Västerbottens län, Gällivare och norr om Pajala.

Sandlupinen blommar i maj-juni och blommorna sitter i täta toppställda klasar på en hög spira. Varje individ kan producera flera hundra frön som dessutom är långlivade. Fröna sprids sedan längre sträckor med vattendrag och många former av mänsklig aktivitet, vägmaskiner och fåglar.

Bildkälla: [sandlupin-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

Vresros

Vresros är en kraftigt växande, tätt grenig och mycket taggig ros som kan bli över två meter hög. Den har stora, vita till mörkrosa blommor och karakteristiska stora, plattade nypon. Bladen är tjocka och rynkiga, mörkgröna och blanka på ovansidan samt håriga på undersidan. Taggarna är raka, oliklånga och har ofta en luddhårig bas, vilket gör busken svår att ta sig igenom.

Arten sprider sig mycket effektivt både genom frön och vegetativt. Nyponen sprids främst via fåglar och vatten, och har mycket god flytförmåga i både söt- och saltvatten. Även skadade frukter och frön kan fortsätta spridas långa sträckor.

Vresros härstammar från nordöstra Asien och introducerades i Europa i slutet av 1700-talet. I Sverige användes den länge som prydnadsväxt och för att binda sand längs stränder. Sedan början av 1900-talet har den förvildats och finns idag i hela landet. Arten utgör ett stort hot mot biologisk mångfald, särskilt i känsliga kust- och sanddynsmiljöer, där den konkurrerar ut inhemska arter och förändrar naturliga ekosystem.

Bildkälla: [vresros-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

Förtydligande för privatpersoner som har vresros i sin trädgård/mark:

*Från och med 15 maj 2026 finns arten med på nationell förteckning över invasiva främmande arter. Det innebär att det är förbjudet att importera, transportera och handla med arten. Förbuden gäller inte frösterila hybrider med vresros *Rosa rugosa*. **För privata markägare och nyttjanderättshavare gäller ingen utrotningsplikt för befintliga förekomster**, men för statliga myndigheter, kommuner och regioner gäller samma regler som för arterna som finns upptagna på EU-förteckningen. **Samtliga markägare och nyttjanderättshavare ska dock vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av arterna från den egna fastigheten.***

Kanadensiskt gullris

Kanadensiskt gullris är en flerårig, snabbväxande och beståndsbildande ört som kan bli upp till två meter hög. Den har en styvt upprätt, oftast hårig stjälk och smalt lansettlika blad med sågad kant. I toppen bildas täta, pyramidformade vippor med många små klargula blomkorgar. Blomningen sker sent på säsongen, från augusti till oktober, och frukterna är utrustade med en hårpensel som gör dem anpassade för vindspridning. Arten kan förväxlas med andra gullrisarter, särskilt höstgullris och det inhemska gullriset.

Arten är mycket anpassningsbar och kan växa i en rad olika miljöer, från fuktiga områden till torra marker. Den etablerar sig lätt i övergivna åkrar, vägkanter, banvallar, ängar och dikade våtmarker. Den sprider sig effektivt både genom vindspridda frön och genom rhizom (jordstammar) och dessutom utsöndrar rötterna kemiska ämnen som hämmar andra växters tillväxt.

Bildkälla: [kanadensiskt gullris-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

Höstgullris

Höstgullris är en flerårig, snabbväxande och beståndsbildande ört som kan bli upp till 2-3 meter hög. Den har en styvt upprätt, kal stjälk och smalt lansettlika blad med sågad kant. I toppen bildas täta, strut- eller pyramidformade vippor med många små klargula blomkorgar. Blomningen sker sent på säsongen, från september till oktober, och frukterna är utrustade med en hårpensel som gör dem anpassade för vindspridning. Arten kan förväxlas med andra gullrisarter, särskilt kanadensiskt gullris och det inhemska gullriset.

I sitt ursprungsområde växer höstgullris främst skogskanter, vägkanter, banvallar och på övergivna fält. Den förekommer främst i Syd- och Mellansverige samt längs Norrlandskusten och sprider sig där mänsklig aktivitet pågått, t.ex. vägkanter, banvallar och bygg- och anläggningsområden.

Höstgullris kan bilda täta, höga bestånd som effektivt konkurrerar ut inhemska arter. Höstgullris sprider sig inte riktigt lika kraftigt med frön som släktingen kanadensiskt gullris, men har en större vegetativ spridningspotential genom sina längre och mer persistenta jordstammar (rhizom). Fragment av rhizom som brutits av genom exempelvis grävning är mycket livskraftiga och bildar lätt nya plantor.

Bildkälla: [höstgullris-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

Kaukasiskt fetblad

Kaukasiskt fetblad är en lågväxande, flerårig växt som blir cirka 7–15 cm hög. Den kännetecknas av krypande stjälkar längs marken och upprätta stjälkar som bär blommor. Blommorna är rosa till rosaviolettera, 1–1,5 cm breda och består av fem kronblad. Bladen är köttiga, ovala och gröna året om, vilket gör växten lätt att känna igen även utanför blomningstid.

Arten förekommer naturligt på strandklippor, steniga och kalkrika miljöer samt annan öppen mark, men är också vanligt förekommande i urbana och mänskligt påverkade områden. Kaukasiskt fetblad är mycket tåligt mot sol, vind och salt, vilket bidrar till dess framgång i utsatta miljöer. I Sverige finns arten i hela landet, men är vanligast i mellersta och södra delarna. Blomningen sker vanligtvis under maj–juni.

Kaukasiskt fetblad bildar täta, sammanhängande mattor som finns kvar året om, vilket ger arten en stark konkurrensfördel gentemot andra växter. Den sprids främst via frön och rotskott, men även genom jordmassor och redskap som använts vid borttagning. När växten väl etablerat sig kan den snabbt bre ut sig över stora ytor. Kontakt med växten kan dessutom orsaka irritation på hud och slemhinnor, vilket är viktigt att beakta vid hantering och bekämpning.

Bildkälla: Naturvårdsverket [Kaukasiskt fetblad](#)

*Arten kaukasiskt fetblad omfattas av ett visst undantag från förbuden i 3 kap. 1 § förordningen om invasiva främmande arter. Undantaget innebär att förbuden inte gäller exemplar av kaukasiskt fetblad *Phedimus spurius* och sibiriskt fetblad *Phedimus hybridus* som används eller ska användas på sedum- eller vegetationstak, om taken uppförts innan eller högst tre år efter att arten tagits upp på den nationella förteckningen.*

För privata markägare och nyttjanderättshavare gäller ingen utrotningsplikt, men för statliga myndigheter, kommuner och regioner gäller samma regler som för arterna som är upptagna på EU-förteckningen. Även privata markägare och nyttjanderättshavare ska dock vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av arterna från den egna fastigheten, om de i egenskap av fastighetsägare eller nyttjanderättshavare har rätt att vidta sådana åtgärder.

Sibiriskt fetblad

Sibiriskt fetblad är en flerårig växt som blir cirka 10–20 cm hög. Den kännetecknas av stjälkar som växer längs marken och upprätta stjälkar som bär blommor. Blommorna är gula och består av kronblad som är ca 0,8-1 cm långa. Bladen är köttiga, trubbiga och gröna året om.

Arten förekommer naturligt på strandklippor, steniga och kalkrika miljöer samt annan öppen mark, men är också vanligt förekommande i urbana och mänskligt påverkade områden. Sibiriskt fetblad är mycket tåligt mot sol, vind och salt, vilket bidrar till dess framgång i utsatta miljöer. I Sverige finns arten i hela landet, men är vanligast i mellersta och södra delarna.

Bildkälla: Naturvårdsverket [Sibiriskt fetblad](#)

*Arten sibiriskt fetblad omfattas av ett visst undantag från förbuden i 3 kap. 1 § förordningen om invasiva främmande arter. Undantaget innebär att förbuden inte gäller exemplar av kaukasiskt fetblad *Phedimus spurius* och sibiriskt fetblad *Phedimus hybridus* som används eller ska användas på sedum- eller vegetationstak, om taken uppförts innan eller högst tre år efter att arten tagits upp på den nationella förteckningen.*

För privata markägare och nyttjanderättshavare gäller ingen utrotningsplikt, men för statliga myndigheter, kommuner och regioner gäller samma regler som för arterna som är upptagna på EU-förteckningen. Även privata markägare och nyttjanderättshavare ska dock vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av arterna från den egna fastigheten, om de i egenskap av fastighetsägare eller nyttjanderättshavare har rätt att vidta sådana åtgärder.

Strandkotula

Strandkotulan kan bli upp till 20 cm hög, är en ettårig och kal ört. Kotula känns igen genom dess gula, knapplikt plattade blomkorgar, cirka en centimeter breda och som saknar strålblommor, på långa skaft. Den blommar från juni till senhösten. Växten har köttiga, stjälkomfattande, ofta rödaktigt gröna, lansettlika och tandade eller flikiga blad. Arten kan växa som enstaka små plantor, som täta ruggar eller bilda mer eller mindre täta mattor.

De flesta bestånden av strandkotula i Sverige finns längs kusterna i södra och sydöstra landet samt på västkusten, framför allt i Skåne, Blekinge, Småland, på Öland och Gotland samt i Halland. Särskilt täta och utbredda bestånd har rapporterats på Öland och längs sydostkusten, där arten förekommer på strandängar, grunda stränder och andra kustnära, störda miljöer. Längre norrut är förekomsten mer begränsad och främst sporadisk, med enstaka fynd upp till Södermanland.

Bildkälla: Naturvårdsverket [Strandkotula](#)

Spärroxbär

Spärroxbär är en upp till cirka 1,5 meter hög buske som bildar täta och utbredda snår. Den har en vedartad stam och blad med glansig, mörkgrön ovansida samt en ljusare och svagt hårig undersida. Blomningen sker under maj–juni och består av många små, femtaliga blommor som är vita eller svagt ljusrosa. Under hösten får växten starkt röda till orange blad och utvecklar mörkröda, avlånga bär som bidrar till artens igenkänning.

Arten kan ibland förväxlas med lingonoxbär (*Cotoneaster horizontalis*), men denna skiljer sig tydligt genom att vara betydligt lägre, oftast endast 20–50 cm hög, och genom att ha mer rundade bär.

Spärroxbär växer främst på torra till friska hållmarker som är relativt öppna. Ofta växer spärroxbär i kanten av skogsdungar, i gläntor, på buskmarker eller i vägkanter på sandiga, grusiga, moränmarker. Spärroxbär är ett stort problem på Ölands alvar där jordmånen är någorlunda djup eller i karstsprickor.

Bildkälla: Naturvårdsverket [Spärroxbär](#)

Spärroxbär är en främmande art som är nationellt klassad som invasiv. Arten omfattas av ett regionalt undantag i lagstiftningen, där förbud mot hantering och spridning gäller i Gotlands och Kalmar län. I övriga delar av landet gäller inget formellt förbud, men markägare och verksamhetsutövare har ansvar för att förhindra spridning.

1.5 Resterande invasiva växter på EU:s förteckning

Nedan finns övriga invasiva växter som finns med på EU:s förteckning över invasiva arter. De växter som har beskrivits ovan är sådana vi oftast kan komma i kontakt med i fält, men även nedanstående behöver beaktas.

[gudaträd-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

[tromsöloka-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

[sidenört-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

[gul skunkkalla-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

[japansk träddödare-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

[syrenslide-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

2 Revisionshistorik

Utgåva nr	Ändringar	Godkänd av
2 giltig fr.o.m. 2026-05-22	Bilagan är uppdaterad i sin helhet då ny lagstiftning och klassning av invasiva växter har införts.	VD
1 giltig fr.o.m. 2022-01-01	Ny bilaga	VD